

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben enkele fracties de behoefte om over de volgende brieven enkele vragen en opmerkingen voor te leggen:

1. Eindrapportage van de werkgroep IBO natuur Interdepartementaal beleidsonderzoek, 2008–2009 (Kamerstuk 31 588, nr. 3) van 2 maart 2010
2. Tweede Verslag van het Comité van Toezicht ILG (Kamerstuk 29 717, nr. 18) van 23 november 2010
3. Reactie op verzoeken van de commissie aangaande Groot project EHS en Midterm Review ILG (Kamerstuk 30 825, nr. 64) van 16 december 2010
4. Kavelruil (n.a.v. spoeddebat over Oostvaarderswold, Oostvaardersplassen en herijking van de EHS) (Kamerstuk 30 825, nr. 72) van 18 februari 2011
5. Voortgang van de uitvoering van de plannen van het kabinet op het gebied van natuur en landschap om mogelijk te komen tot een herijkte EHS met ambitie (Kamerstuk 30 825, nr. 69) van 16 februari 2011
6. Reactie over het bericht op de site van het Agrarisch Dagblad (AGD) inzake onteigening door provincies (Kamerstuk 30 825, nr. 68) van 8 februari 2011
7. Aanwijzingsbesluiten Natura 2000 (Kamerstuk 32 500 XIII, nr. 167) van 31 december 2010
8. Voortgang hoger beroep Gedragscode Unie van Waterschappen (UvW) (Kamerstuk 29 446, nr. 72) van 16 februari 2010
9. Aanbieding van het Alterra rapport over het recreatief gebruik van ecoducten (Kamerstuk 32 500 XIII, nr. 166) van 28 december 2010
10. Aanpak Natura 2000 (Kamerstuk 32 670, nr. 1) van 23 februari 2011
11. Reactie op verzoek commissie betreffende de uitwerking van de Verklaring van Linschoten (Kamerstuk 30 825, nr. 67) van 1 februari 2011
12. Afschrift van de brief aan Gemeente Dinkelland inzake Natura 2000 in Dinkelland (2011Z02481) van 8 februari 2011
13. Reactie op verzoek commissie op het rapport van de Stichting Instituut Quatro «Natura 2000 – Europese verplichting en Nederlandse «koppen»» (2011Z01271) van 25 januari 2011
14. Commissie Elverding (Kamerstuk 29 385, nr. 62) van 10 februari 2011
15. Afschrift van het antwoord op de brief van de Stichting IQuatro m.b.t. het Nederlandse uitvoeringskader Europese verplichtingen ingevolge Natura 2000 (2011Z04154) van 2 maart 2011
16. Reactie op verzoek commissie op het rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) over de herijking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (Kamerstuk 30 825, nr. 73) van 9 maart 2011
17. Verslag van een schriftelijk overleg inzake de stand van zaken grote grazers Oostvaardersplassen (Kamerstuk 32 563, nr. 11)

De vragen en opmerkingen zijn op 29 maart 2011 aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie voorgelegd met het verzoek deze te beantwoorden uiterlijk dinsdag 12 april 2011 om 15.00 uur. Bij brief van [datum] zijn ze (door ...) beantwoord.

- **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD

- **Reactie van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie**

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de verschillende stukken en willen graag van de gelegenheid van dit schriftelijk overleg gebruik maken om meer inzicht te krijgen in een aantal gegevens die betrekking hebben op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en andere onderwerpen. De leden van de VVD-fractie merken op dat verschillende provincies op meer en minder succesvolle wijze zelf aanvullend vorm hebben gegeven aan hun natuurbeleid en willen hier graag meer inzicht in krijgen.

Ecologische Hoofdstructuur

De leden van de VVD-fractie ontvangen graag een overzicht van zowel de gerealiseerde uitgaven als ook van de aangegane verplichtingen ten aanzien van de EHS van alle provincies. Daarbij willen de leden dat elke uitgave en verplichting getoetst wordt aan de criteria in de Wet inrichting landelijk gebied (Wilg), artikel 11, eerste lid waarin staat dat Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om het verleende investeringsbudget aan te wenden om de doelen van het gebiedsgerichte beleid van het Rijk te bewerkstelligen.

De leden van de VVD-fractie hebben de volgende vragen over de huidige stand van zaken met betrekking tot de EHS: Kan het kabinet helder uiteenzetten per provincie op het moment van stopzetting van de aanleg van de EHS (oktober 2010) wat de precieze omvang was van de gerealiseerde EHS, welk delen waren er reeds aangekocht maar nog niet ingericht, voor welke delen zijn er verplichtingen aangegaan maar is er nog geen sprake van aankoop geweest, waar zijn er gronden aangekocht op de verkeerde plaats en wat is de omvang van al deze gronden? De leden van de VVD-fractie willen daarbij graag zien of provincies en/of derden ten aanzien van de EHS meer hebben gedaan dan nodig was. Deze leden willen weten of provincies overige of aanvullende verplichtingen zijn aangegaan. Kan het kabinet dit nader uiteenzetten?

Voorts willen de leden van de VVD-fractie graag weten welke gronden en gebouwen in eigendom en/of beheer zijn van Dienst Landelijke Gebied (DLG) en het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL).

Voorts willen de leden van de VVD-fractie graag weten in hoeverre maatschappelijke partijen tot dusver zijn betrokken in het proces van herijking van de EHS?

Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer

De leden van de VVD-fractie hebben de volgende vragen over het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). Hoeveel budget is jaarlijks nodig om vanaf 2011 de regeling voor alle betrokken beheerders goed uit te voeren? Ook vragen deze leden welk deel van de subsidieregeling door het Rijk wordt betaald, welk deel door andere overheden wordt betaald en welk deel derden worden geacht op te brengen? Aanvullend vragen de leden van de VVD-fractie waarom sommige provincies budgetplafonds hanteren bij het openstellen van de nieuwe regeling voor de beheervergoeding natuur en landschap? Ook willen deze leden graag weten hoe is vorm gegeven aan de budgetverdeling tussen grote terreinbeheerders en particulieren. Tot slot vragen de leden hoe de verdeling is binnen het SNL-budget tussen natuurbeheer (SNL-N) en agrarisch natuurbeheer (SNL-A).

Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)

De leden van de VVD-fractie hebben de volgende vragen naar aanleiding van het Tweede Verslag Comité van Toezicht ILG. Het Comité van Toezicht ILG constateert dat er financiële onregelmatigheden zijn tussen de verschillende rapportages en jaarrekeningen en dat er in het bijzonder aandacht moet worden gevraagd voor de naleving van de rechtmatigheidscriteria (Tweede Verslag Comité van Toezicht ILG, p. 5). De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet al aanvullend onderzoek naar deze opmerkingen heeft gedaan. Zo ja, wat bleek er uit dit onderzoek? Zo nee, waarom niet?

De leden van de VVD-fractie merken ook op dat het Comité van Toezicht ILG constateert dat de beoogde ontschotting van onderdelen van het investeringsbudget niet of nauwelijks werkt en dat het de vraag is of de voorgestane ontschotting ook van toepassing moet zijn op de prestaties. Is het kabinet het daarmee eens? Zo nee, waarom niet? Hoe wil het kabinet verder te werk gaan met de ontschotting?

De leden van de VVD-fractie hebben ook een spanning bemerkt tussen het willen doen van marktconforme aankopen en de beperkte omvang van de financiële middelen. Zijn er provincies die meer aankopen hebben gedaan dan er betaald kan worden? De leden van de VVD-fractie horen graag welke provincies dit betreft en welk tekort dit oplevert voor welke begrotingsposten.

In het verleden heeft het (voormalige) ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangegeven dat budgetten in de Midterm Review opgehoogd zouden worden. De leden van de VVD-fractie vragen of dit reeds heeft plaatsgevonden en horen graag in welke Kamerstukken dit aan de Kamer is medegedeeld.

Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) natuur/Natura 2000

De leden van de VVD-fractie hebben ook enkele vragen over de eindrapportage van de werkgroep IBO natuur. De werkgroep stelt dat het tekort aan middelen voor de EHS (inclusief Natura 2000) tot en met 2018 circa € 2,5 miljard bedraagt en dat er na 2018 structureel een tekort van circa € 103 miljoen resteert. Kan het kabinet uiteenzetten waar dit tekort van € 100 miljoen uit bestaat?

Het IBO geeft aan dat het zinvol is om een overgangsstrategie te ontwikkelen om van de huidige begrensde EHS naar een aangepaste EHS te groeien. Hoe staat deze herijking in relatie tot de tekorten op de budgetten voor beheer, inrichting en aankoop? De leden van de VVD-fractie vragen ook wat de relatie is van de «leefgebiedenbenadering» tot de herijking.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van brief van de staatssecretaris waarin wordt aangegeven dat de invoering van Natura 2000 met verstand, nuchterheid en idealisme zal worden aangepakt en het voornemen om een aantal kleine Natura 2000-gebieden te schrappen. De leden van de VVD-fractie hebben de volgende vragen ten aanzien van Natura 2000: in hoeverre zijn de nationale koppen op de Europese regelgeving ten aanzien van Natura 2000 in kaart zijn gebracht, zijn er meer gebieden te verwachten die in aanmerking komen om geschrapt te worden als Natura 2000-gebied? De leden van de VVD-fractie horen graag wat de inzet van het kabinet is op dit dossier.

Overig

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen dat het kabinet voornemens is om de integratie van de natuurwetgeving te benutten om nationale koppen te schrappen. Hoe verloopt dit proces en wanneer kan de Kamer de integratie van de natuurwetgeving verwachten? De leden van de VVD-fractie willen graag uitgebreid op de hoogte gehouden worden.

Tot slot willen de leden van de VVD-fractie graag weten hoeveel middelen er beschikbaar zijn voor Staatsbosbeheer voor natuur en milieueducatie. Kan het kabinet toelichten wat er met deze middelen wordt gedaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

Decentralisatie natuurbeleid en Nationale Parken

Bij de huidige discussies over verdere decentralisatie van het natuurbeleid van de Rijksoverheid naar de provincies zijn naar verluid ook de Nationale Parken betrokken, maar in de brieven vanuit het kabinet over de EHS/natuur zien de leden van de PvdA-fractie hier weinig van terug. Hoe staat het met de betrokkenheid van de Nationale Parken bij de huidige discussies? Is het juist dat het een mogelijkheid is dat bij de decentralisatie van het natuurbeleid de Nationale Parken volledig een verantwoordelijkheid worden van de provincie(s) waarin het park gelegen is? Indien de verantwoordelijkheid voor de Nationale Parken overgedragen wordt aan de provincies, hoe kan dan het «merk» en de kwaliteit van de Nationale Parken (met als vier pijlers: natuur, natuurgerichte recreatie, educatie en onderzoek) geborgd worden? Is de staatssecretaris bekend met het feit dat de Rijksoverheid op grond van internationale verplichtingen (Verenigde Naties, Resolutie 713) een blijvende verantwoordelijkheid heeft voor een stelsel van de Nationale Parken in Nederland? Hoe zal dit vorm gegeven worden als deze verantwoordelijkheid bij de provincies komt te liggen?

Zorg voor natuur meer in handen particulieren, boeren en ondernemers

Al jaren is de doelstelling om meer nieuwe natuur door particulieren te laten realiseren een feit. Al jaren wordt deze doelstelling niet gehaald. Wat gaat de beweging die nu in gang gezet wordt meer opleveren dan in de afgelopen jaren, wat is het verschil in inzet en benadering, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Klopt het dat particulier natuurbeheer op termijn duurder is dan aankoop en beheer door een terreinbeheerende

organisatie (TBO)? Zijn hier cijfers over bekend? Zo ja, kan de staatssecretaris deze aan de Kamer toezenden?
Is er een omslagpunt bekend in aantal jaren beheer waarna particulier natuurbeheer duurder gaat zijn dan het beheer door TBO's?
Kan in de toekomst voor particulier natuurbeheer Gemeenschappelijk Landbouwbeleid-inkomenssteun gevraagd worden? Zo ja, kan dit dan ook voor overige natuur?
Al decennia loopt de natuurkwaliteit in agrarisch gebied achteruit. Agrarisch natuurbeheer kent lang niet altijd voldoende ecologische effectiviteit. Hoe gaat deze geborgd worden en kan dat met beperkte financiële middelen?

Schrappen Natura 2000-status van een aantal gebieden

Volgens de criteria genoemd in de brief over de aanpak van Natura 2000 d.d. 23 februari 2011 (Kamerstuk 32 670 nr. 1) mag de realisatie van landelijke doelen niet in gevaar komen, mag het alleen bij gebieden van beperkt ecologisch belang, doelen moeten ondergebracht kunnen worden in andere gebieden, er is sprake van veel externe werking voor de omliggende bedrijven en draagvlakproblemen.

De leden van de PvdA-fractie stellen de vraag of dit behalve «geen gemakkelijke weg in Brussel» zoals de staatssecretaris het schrijft zal zijn, maar niet eerder een onmogelijke. Worden op deze wijze niet veel grotere problemen veroorzaakt dan de staatssecretaris meent te moeten gaan oplossen? Is het probleem dat opgelost dient te worden beperkt tot «externe werking voor bedrijven en geen draagvlak»?

Een van de natuurgebieden die op de nominatie staan de Natura 2000-status te verliezen is het Teeselinkveen.

In dit gebied komt een zeldzame boomkikker voor, de enige kikkersoort in Nederland die kan klimmen. Er is een bijzondere plantensamenstelling, bijvoorbeeld de wateraardbei, de gevlekte witsnuitlibel en een bijzondere bloedzuiger. Deze maken dit kleinschalige landschap uniek en bijzonder. Waarin voldoet dit gebied aan de criteria zoals gesteld door de staatssecretaris? Is het enige criterium dat daadwerkelijk telt «externe werking voor bedrijven en geen draagvlak»? Hoe gaat de staatssecretaris zekerstellen dat de boomkikker en de andere eerder genoemde soorten wel in Nederland behouden blijven?

Welke gevolgen heeft het schrappen van aangemelde en aangewezen Natura 2000-gebieden in het kader van Europa? Is hierover overleg is geweest met de provincies, de eigenaren en de Europese Commissie?

Beheergelden

Er zou € 100 miljoen beschikbaar zijn voor beheer van natuur. Binnenkort wordt de nieuwe regeling natuur in Brussel beoordeeld. Hoeveel geld is er nodig voor dit nieuwe stelsel, als dat de goedkeuring van Brussel krijgt? Is hiervoor voldoende geld gereserveerd? Zo nee, hoe gaat dit gedekt worden?

«No regret» beleid

De leden van de PvdA-fractie begrijpen dat de financiële situatie het kabinet er toe dwingt minder geld uit te geven aan aankoop en inrichting. Beheer zou echter altijd voorrang moeten blijven krijgen, anders ontstaat er alleen nog brandnetelnatuur. Van biodiversiteitswaarden en toegankelijkheid is dan geen sprake meer. De keuze van de leden van de PvdA-fractie zou dan ook zijn een tijdelijke pas op de plaats, maar ook het niet nemen van besluiten die latere realisatie onmogelijk maken. Graag de beoordeling van de staatssecretaris van plannen die nu opeens eerder aangewezen EHS-gebieden volzetten met bijvoorbeeld villa's en

golfbanen. Bent u het met de leden van de PvdA-fractie eens dat daarmee latere realisatie van bijvoorbeeld natte natuur nog veel duurder wordt gemaakt?

Hoe beoordeelt de staatssecretaris voorstellen van particulieren die in de EHS particulier natuurbeheer willen gaan doen, maar daarin wel villa's, golfbanen en of campings willen realiseren?

Aan- en verkoop van gronden

Er zijn veel gebieden waar de aankoop al meer dan 50% op weg was. Kunt u een inventarisatie daarvan maken en aan de Kamer zenden? Bent u het met de leden van de PvdA-fractie eens dat het nu stilleggen van de aankoop van resterende hectares een desinvestering betekent van eerder gekochte gronden? Zo nee, waarom niet?

In het regeerakkoord is opgenomen dat er gronden van Staatsbosbeheer verkocht zullen worden. Kan de staatssecretaris uiteenzetten welke gronden dit betreft en wat de verwachte opbrengsten zullen zijn?

Overig

Kan de staatssecretaris de Kamer informeren over de voortgang van de integratie van de natuurwetgeving? Onlangs heeft de Kamer bericht ontvangen van de minister van Infrastructuur & Milieu die voornemens is het omgevingsrecht te bundelen. Is hierin ook de Natuurbeschermingswet begrepen? Zo ja, kan de staatssecretaris verzekeren dat de implementatie van de Habitatrictlijn volledig zal zijn?

Natuurinvesteringen zijn vaak onderdeel van bredere gebiedsinvesteringen. Door de aankoop van de EHS stil te leggen liggen ook meerdere projecten stil voor bijvoorbeeld waterberging. De Driemanspolder is hiervan een voorbeeld. Hoe gaat het kabinet dit probleem oplossen?

De provincies zijn op basis van de WILG verplichtingen aangegaan voor 7 jaar. De Gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland heeft onlangs aangekondigd naar de rechter te zullen stappen als het kabinet de bijdrage die is afgesproken in de ILG-contracten eenzijdig openbreekt. Hoe sterk acht de staatssecretaris de positie van het Rijk voor de rechter?

Met de WILG is ook de beheersbijdrage voor schaapskuddes gedecentraliseerd. De leden van de PvdA-fractie krijgen veel klachten binnen over het gebrek aan middelen en de verschillen in invulling die de verschillende provincies hier aan geven. Op welke wijze wil de staatssecretaris hiermee omgaan?

De provincie Utrecht heeft al 1500 hectare EHS geschrapt. Kan de staatssecretaris bevestigen dat dit ook betekent dat in die gebieden geen agrarisch natuurbeheersbijdragen en geen particulier natuurbeheer meer kan plaatsvinden? Zo nee, hoe gaat de staatssecretaris dit betalen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met afkeuring kennisgenomen van de natuurplannen van dit kabinet. De leden van de SP-fractie betreuren dat het belang van natuur niet serieus genomen wordt door de staatssecretaris. De leden van de SP fractie zien graag een antwoord op de volgende vragen. Hoeveel budget is er nodig voor beheer volgens de nieuwe regeling voor de bestaande hectare natuur, exclusief agrarisch natuurbeheer? Welk bedrag per hectare wordt gerekend en met hoeveel hectare voor respectievelijk 2011 en in navolgende jaren? Hoeveel budget is er nodig voor beheer volgens de nieuwe regeling voor de bestaande hectare

agrarisch natuurbeheer? Welk bedrag per hectare wordt gerekend en met hoeveel hectare voor respectievelijk 2011 en in navolgende jaren? Welk budget is voor 2011 begroot voor beheer en hoeveel daarvan gaat naar agrarisch natuurbeheer?

Hoe wordt rekening gehouden met de groei van het aantal hectares, qua beschikbaar budget? De staatssecretaris geeft aan goed beheer belangrijk te vinden, hoe gaat hij afdoende budget voor beheer organiseren? Hoe beoordeelt de staatssecretaris het verschil in prijskaartje tussen agrarisch natuurbeheer en regulier natuurbeheer?

Hoe beoordeelt de staatssecretaris de constatering van voormalig minister Verburg in haar brief van maart 2010 (Kamerstuk 31 588, nr. 3) dat er in 2018 € 103 miljoen jaarlijks structureel tekort komt in het beheer?

Hoe vangt de staatssecretaris dit op met zijn beleid? In welke mate wordt dit «over de schutting gekieperd» naar de provincie en in welke mate draagt de staatssecretaris zelf oplossingen aan?

De leden van de SP-fractie horen graag van de staatssecretaris de garantie dat de kwaliteit van de natuur en de kwaliteit van het beheer verbeterd of op niveau blijft en dat er zeker geen achteruitgang zal worden gezien.

De leden van de SP fractie vragen hoe zij de mededeling van de staatssecretaris dat hij groot belang hecht aan goed beheer moeten combineren met het geluid vanuit de provincie dat door de bezuinigingen niet meer dan de helft beschikbaar is van het bedrag om de huidige natuur goed te kunnen beheren en de gebieden minimaal op het huidige kwaliteitsniveau te houden.

De leden van de SP-fractie vragen hoe de met woorden beleden nadruk op beheer en het Nederlandse cultuurlandschap zich verhoudt tot de bezuinigingen op landschapsbeheer zoals met name Landschapsbeheer Nederland dit uitvoert?

In de brief van 9 maart 2011 (Kamerstuk 30 825, nr.73) staat op pagina 2 de ambitie om het agrarisch productielandschap van zo'n anderhalf miljoen hectare in Nederland te versterken door het toevoegen van meer natuur- en landschapselementen op dat areaal. De leden van de SP fractie vragen zich af wat de kwalitatieve en kwantitatieve ambitie is op dit punt. Ook vragen de leden van de SP-fractie hoe dit gemeten gaat worden en wat de nulmeting is. Klopt het dat dit een garantie is dat het totaal aantal agrarische landschapselementen in Nederland niet zal verslechteren maar verbeteren? Welke ambitie heeft de staatssecretaris hiervoor in welk jaar? De leden van de SP fractie vragen hoe uitvoering wordt gegeven aan de aangenomen motie over Recreatie om de Stad (RodS) (Kamerstuk 32 500 XIII, nr. 24) in zijn algemeenheid en gespecificeerd naar het gebied van De Nieuwe Driemanspolder. Hoe beoordeelt de staatssecretaris in dit kader de situatie van de waterveiligheid in aanmerking nemende dat er vorig jaar al flinke overlast was door hevige neerslag?

Wat zijn de inspanningen in Europa om Natura 2000-beleid ter discussie te stellen? Met welke landen en partijen is gesproken? Hoe actief is de lobby hiervoor? Hoeveel succes is hierbij? Wat zijn de geplande acties in de toekomst? Is de staatssecretaris zich er van bewust dat met het ondergraven van Natura 2000 op Europees niveau, de achteruitgang van de soortenrijkdom aan planten en dieren niet meer te keren zal zijn? Wat is de visie van de staatssecretaris op het behoud de soortenrijkdom aan planten en dieren geplaatst in het kader van goed rentmeesterschap?

Betreffende de fiscale stimulans van de Verklaring van Linschoten vragen de leden van de SP-fractie of er alleen gekeken is naar de stakingswinstfaciliteit betreffende gebouwen en waarom er niet gekeken is naar land.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de fractie van D66 hebben kennisgenomen van de stukken die geagendeerd staan voor het algemeen overleg EHS/natuur. Deze leden maken van deze gelegenheid gebruik om reeds voor het algemeen overleg een aantal vragen met betrekking tot de inhoud van de geagendeerde stukken te stellen.

Eindrapportage van de werkgroep IBO natuur Interdepartementaal beleidsonderzoek, 2008–2009

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het door de werkgroep IBO natuur gesignaleerde structurele tekort dat reeds vorig jaar voorzien werd ten aanzien van het natuurbeheer van ruim € 103 miljoen per jaar vanaf 2018. Deze leden vragen het kabinet om aan te geven of deze schatting inmiddels nog actueel is? Zo ja, vragen deze leden, kan het kabinet aangeven welke consequenties ze hieraan verbindt? Zo nee, wat is de actuele verwachting ten aanzien van de financiering op de lange termijn van het beheer van de natuur in Nederland?

Reactie op Tweede Verslag van het Comité van Toezicht ILG

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het feit dat het kabinet de aanbevelingen van het tweede verslag van het Comité van Toezicht ILG zal betrekken bij herijking en decentralisatie van de EHS en het ILG. Deze leden vragen het kabinet om aan te geven welke van deze aanbevelingen tot nog toe geagendeerd zijn bij de overlegmomenten die reeds hebben plaatsgevonden en om bij een eventueel eindresultaat van deze besprekingen de Kamer te informeren over de wijze waarop de aanbevelingen vorm gekregen hebben.

Reactie op verzoeken van de commissie aangaande Groot project EHS en Midterm Review ILG

De leden van de D66-fractie lezen dat de basis voor de kwaliteitsbeoordeling eind 2010 «gereed zou zijn». Deze leden vragen het kabinet de Kamer nader te informeren over de mogelijkheden voor toepassing van dit systeem en de wijze waarop invoering voorzien wordt.

Voortgang van de uitvoering van de plannen van het kabinet op het gebied van natuur en landschap om mogelijk te komen tot een herijkte EHS met ambitie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief waarin de staatssecretaris aangeeft op welke wijze zijn gesprekken met de provincies aangaande de herijking van de EHS verlopen. Deze leden vragen met het oog op de met algemene stemmen aangenomen motie Pechtold (Kamerstuk 32 417, nr. 31) of het kabinet specifiek aan kan geven op welke momenten er overleg is gevoerd met de provincies over de geplande bezuinigingen, de bijbehorende ruimtelijke opgave en het tijdspad hiervoor en bij welke van deze overlegmomenten de natuurorganisaties en de landbouwsector aanwezig waren?

Reactie over het bericht op de site van het Agrarisch Dagblad (AGD) inzake onteigening door provincies

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van het kabinet op de vragen van het lid Koopmans. Deze leden vragen of het kabinet aan kan geven of er een relatie gelegd kan worden tussen de

toepassing van onteigening als instrument en de resulterende kosten of het draagvlak voor het gevoerde natuurbeleid in verschillende provincies?

Reactie op het rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) over de herijking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De leden van de D66-fractie hebben met zorg kennisgenomen van de resultaten van de quick-scan die uitgevoerd is door het PBL ten aanzien van mogelijke beleidsvarianten. Zij constateren bijvoorbeeld dat het percentage duurzaam in stand gehouden vogel- en habitatrichtlijnsoorten in geen van de doorgerekende varianten boven de 60% uitkomt. De aan het woord zijnde leden vragen het kabinet ten aanzien van dit criterium aan te geven wat haar doelstelling op de lange termijn voor Nederland is en hoe deze zich verhoudt tot internationale verdragen?

De leden van de D66-fractie constateren dat het PBL de quick-scan op basis van beperkte gegevens heeft uitgevoerd. Zij vragen zich derhalve af of het kabinet kan aangeven wat de belangrijkste onzekerheden zijn in het onderzoek en wat de ordegrrootte van de mogelijke impact van overige middelen of maatregelen zou kunnen zijn ten aanzien van resultaten – bijvoorbeeld door modernisering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid of aanvullend nationaal of internationaal beleid gericht op de milieudruk?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de fractie van GroenLinks maken zich grote zorgen over de gevolgen die de voorgenomen bezuinigingen op natuur van de staatssecretaris zullen hebben. De leden van de GroenLinks-fractie hebben de volgende vragen aan de staatssecretaris.

Natuurbeheer

Waar zijn de cijfers over de bij het Rijk beschikbare middelen voor beheer die de staatssecretaris naar de Kamer heeft gestuurd op gebaseerd? Deelt de staatssecretaris de mening dat adequaat beheer een randvoorwaarde is ter instandhouding van kritische populaties? Hoeveel middelen zijn nodig om het beheer van bestaande natuur en landschap conform de normen van de Index Natuur en Landschap uit te voeren, inclusief de toeslag recreatie? Deelt de staatssecretaris de mening dat het totale pakket SNL op de markt moet worden gebracht om de afgesproken doelen EHS te kunnen realiseren? Klopt het dat door sommige provincies bepaalde categorieën beheertypen van de SNL niet worden open gesteld? Kan de staatssecretaris inzicht geven welke categorieën dit betreft? Hoe denkt de staatssecretaris de monitoringinspanning waar te maken om verantwoording te kunnen afleggen over de te realiseren doelen? Hoeveel middelen zijn nodig voor deze monitoringinspanning?

Verwerving en inrichting

Hoeveel hectare verwacht de staatssecretaris nog te moeten verwerven om de door hem beoogde compacte herijkte EHS te realiseren? Hoeveel middelen zijn nodig om de inrichting van deze compacte herijkte EHS op niveau te krijgen? Waar baseert de staatssecretaris zich bij de berekeningen op?

RodS

Komen RodS-terreinen buiten de EHS in aanmerking voor verkoop? Zo ja, welke kopers heeft de staatssecretaris voor ogen? Hoe garandeert de staatssecretaris openbare, recreatieve functies van gebieden? Op welke wijze geeft de staatssecretaris inhoud aan de motie (Kamerstuk 32 500 XIII, nr. 24) over voortzetten RodS beleid?

EHS

Hoe verhoudt het stoppen van de rijksbemoediging in 2018 zich met het voldoen aan de internationale verplichtingen? Als geen verwerving vanuit rijksmiddelen mag plaatsvinden, hoe kan de EHS dan toch optimaal worden afgerond? Hoe denkt de staatssecretaris te voorkomen dat allerlei gebiedsprocessen, waar jarenlang is samengewerkt tussen landbouw, natuur, recreatie en andere partners, nu tot stilstand komen en betrokkenen worden gefrustreerd? Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen precontractuele verplichtingen tussen provincies en partners op het gebied van de EHS? Vindt de staatssecretaris dat overeenkomsten tussen provincies en anderen op het gebied van de EHS één op één moeten worden uitgevoerd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van enkele brieven over de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en het natuurbeleid van dit kabinet.

Rapport Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)

De leden van de Christenunie-fractie zijn verbaasd over de reactie van de staatssecretaris op de rapportage van het PBL. Aanvankelijk in de pers en nu ook per brief wordt een zeer eenzijdig beeld geschetst van de uitkomsten en aanbevelingen van dit rapport. Het PBL stelt dat adequaat beheer de beste optie is wanneer er slechts beperkt budget is, maar dat moet dan samengaan met verdere voorwaarden, bijvoorbeeld dat er gelijktijdig grote bestuurlijke inspanningen moeten worden gepleegd om ruimtelijke bestemmingen te kunnen veranderen. Hoe denkt de staatssecretaris deze inspanningen te kunnen afdwingen? De teneur van deze PBL-rapportage is dat de plannen uit het huidige regeerakkoord zullen leiden tot verslechtering van natuur en het niet behalen van internationale afspraken. Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen deze conclusie?

Doelstelling 2018

Het is de leden van de ChristenUnie fractie niet duidelijk waarom de afronding per se in 2018 moet gebeuren. Is de staatssecretaris van mening dat deze datum belangrijker is dan het resultaat? De staatssecretaris verwijst naar nauw overleg met de partners van het Manifest voor een Vitaal Platteland en het Akkoord van Utrecht. Deze partijen zien mogelijkheden in het nemen van meer tijd indien dit bijdraagt aan de gewenste ecologische kwaliteit. Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris voor het nemen van meer tijd voor de afronding na 2018 van de EHS als bij de herijking blijkt dat dit een oplossing is om binnen bezuinigingsrandvoorwaarden toch de gewenste ecologische kwaliteit te realiseren? Is het in zijn ogen mogelijk dat provincies zelf besluiten of en hoe zij hun EHS-ambities na 2018 vorm willen geven?

Commissie Elverding

De staatssecretaris verwijst naar het advies van het PBL dat, «gegeven de omstandigheid van schaars beschikbare middelen» prioriteit gegeven dient te worden aan beheer. In de optiek van de leden van de ChristenUnie-fractie zijn ambities, termijnen en middelen communicerende vaten. Door het vooraf verankeren van middelen en termijnen vragen de leden van de ChristenUnie-fractie of er nog wel sprake kan zijn van beleidsvorming waarin de ecologische kwaliteit voorop staat? Dat de staatssecretaris zich laat adviseren door de adviescommissie Versnelling en Verbetering Besluitvorming Infrastructuur (VVBI) is een positieve stap. Maar door het vooraf en definitief vaststellen van de termijn en middelen van een herijkte EHS zijn de belangen van andere partners en mogelijkheden voor constructief overleg bij voorbaat in een hoek gedreven. Is de staatssecretaris bereid de doelstelling per 2018 of de toekenning van middelen aan te passen indien de adviescommissie VVBI adviseert dat hiermee betere oplossingen kunnen worden bereikt? Het PBL waarschuwt dat het niet halen van (internationale) verplichtingen kan leiden tot meer juridische procedures. Dat wil de staatssecretaris voorkomen. Onlangs heeft Stichting Das en Boom aangekondigd het natuurbeleid te willen aanvechten. Hoe kijkt de staatssecretaris hier tegenaan? Wat wil en kan de staatssecretaris doen om verdere juridische acties tegen te gaan? Het heeft de leden van de ChristenUnie-fractie ook sterk verbaasd te lezen dat Staatsbosbeheer een zogenaamd «gehoorzaamheidscontract» heeft moeten tekenen (Trouw, «Bleker dwingt natuurclub te gehoorzamen», 26 maart 2011). De leden van de ChristenUnie-fractie zijn bekend met het advies van de commissie Gabor om een adviescommissie in te stellen. Hoe ziet de staatssecretaris de verhouding tussen de Rijksoverheid en Staatsbosbeheer? Is de staatssecretaris bereid om ook bij de uitvoering van de adviezen van de commissie Gabor de adviescommissie VVBI te raadplegen?

Ecologische kwaliteit

De leden van de fractie van de ChristenUnie steunen de inzet van de staatssecretaris om sterk in te zetten op agrarisch natuurbeheer. Wel is het van belang duidelijk onderscheid te maken tussen agrarisch natuurbeheer en natuurvriendelijke landbouw. Vooral met betrekking tot RodS-gebieden en gebiedsprocessen is dit van groot belang. Uit de communicatie van de staatssecretaris wordt dit onderscheid (en de bijbehorende onderscheiden doelen en middelen) niet duidelijk. Wil de staatssecretaris hier zijn visie op geven? Welke prioriteit heeft de ontwikkeling van RodS-gebieden? Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen de problemen die door het huidige beleid ontstaan voor de realisatie van de Nieuwe Driemanspolder?

De staatssecretaris heeft gezegd in te willen zetten op het verbeteren van de milieucondities. Hoe verhoudt dit zich tot het wegbezuinigen van het geld voor verbeteringen van de milieucondities EHS bij het ministerie van Infrastructuur & Milieu?

Regeling Draagvlak Natuur naar Duurzaam Voedsel

Rondom de begrotingsbehandeling heeft de staatssecretaris over het ondersteunen van activiteiten gericht op draagvlak voor natuur het volgende gezegd: «Bij het wetgevingsoverleg Natuur op 16 november 2009 heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd te willen bekijken of binnen LNV regelingen voor maatschappelijke initiatieven in elkaar kunnen worden geschoven om synergie te behalen. Naar aanleiding hiervan is dit jaar een pilot gestart met de uitbreiding van de Regeling Draagvlak Natuur naar Duurzaam Voedsel. De ervaringen die met deze pilot worden

opgedaan worden gebruikt bij de ontwikkeling van een brede regeling voor maatschappelijke initiatieven. Op dit moment is nog geen definitieve keuze gemaakt ten aanzien van het doel en de reikwijdte van de regeling en daarmee het budget. Een keuze hierin is voorzien begin 2011 na de evaluatie van de pilot.» Is de staatssecretaris bereid deze evaluatie toe te sturen voor het algemeen overleg van 20 april 2011?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP

Aanpak Natura 2000

De leden van de SGP-fractie hebben enkele vragen naar aanleiding van de aanpak Natura 2000 (Kamerstuk 32 670 nr. 1). De leden van de SGP-fractie waarderen de geboden ruimte voor het samenvoegen van gebieden die zijn aangewezen voor soortgelijke doelen. De leden willen in dit verband wijzen op een motie die op 4 februari jl. door de Provinciale Staten van Zeeland is aangenomen. Deze motie vraagt om regionale flexibiliteit bij het vaststellen van instandhoudingsdoelen en herstel- en/of compensatieopgaven in de Zeeuwse delta. Is het kabinet bereid deze ruimte te bieden? Het kabinet heeft bij de Europese Commissie het schrappen van Groot Zandbrink als Natura 2000-gebied in gang gezet, op grond van het argument dat de natuurwaarden waarvoor het gebied is geselecteerd, niet aanwezig bleken te zijn. De leden van de SGP-fractie steunen deze inzet, maar hebben nog enkele vragen naar aanleiding van het onderliggende argument. Hoe is het mogelijk dat een gebied is geselecteerd voor natuurwaarden die niet aanwezig blijken te zijn? Wat zegt dit over de wijze waarop in de selectiefase (praktijk)gegevens over de natuurwaarden in het betreffende gebied vergaard zijn?

Het kabinet wil de vergunningplicht voor handelingen die verstoringen of verslechtingen veroorzaken die geen significant effect hebben, afschaffen. De leden van de SGP-fractie vinden dat positief en willen wijzen op het belang van een snelle invoering. Agrarische ondernemers moeten richting 2013 stalaanpassingen doen om te kunnen voldoen aan regelgeving op het gebied van ammoniakemissie (Actieplan ammoniak) en dierenwelzijn. Een deel van hen is gebaat bij spoedige afschaffing van de genoemde vergunningplicht. Is het kabinet bereid op korte termijn een wetsvoorstel in te dienen waarmee de genoemde vergunningplicht wordt afgeschaft en dit los te koppelen van de langlopende herziening van de natuurwetgeving?

Eén van de stikstofgevoelige habitattypen die een forse externe werking met zich meebrengen, is «actief hoogveen». Onderzoekers van het PBL hebben aangegeven dat dit habitatype door klimaatverandering waarschijnlijk uit Nederland zal verdwijnen en dat dit habitatype in andere Europese lidstaten volop voorkomt. Dit roept bij de leden van de SGP-fractie enkele vragen op. Is bij het opstellen van instandhoudingsdoelen voor het habitatype «actief hoogveen» rekening gehouden met het gehele verspreidingsgebied van «actief hoogveen» in Europa? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom is dan voor een groot aantal gebieden in Nederland een hersteldoelstelling voor dit habitatype opgenomen? Waarom is voor een groot aantal gebieden een hersteldoelstelling opgenomen, met bijbehorende opgave, terwijl het habitatype door klimaatverandering waarschijnlijk zal verdwijnen?

Een deel van de habitattypen en soorten die in de (concept-)aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden worden genoemd en waarvoor instandhoudingsdoelen worden opgenomen betreffen habitattypen en soorten die via de standaardgegevensformulieren niet aan de Europese Commissie zijn gemeld. Nu kan het zo zijn dat deze habitattypen en soorten na aanmelding opeens in het gebied aanwezig blijken te zijn en

daarom in de aanwijzingsbesluiten opgenomen worden. De leden van de SGP-fractie willen er wel op wijzen dat voor habitattypen en soorten waarvoor geldt dat zij «aanwezig, maar verwaarloosbaar» zijn geen instandhoudingsdoelen opgenomen hoeven te worden. Kan het kabinet bevestigen dat voor alle habitattypen en soorten die niet bij de Europese Commissie zijn aangemeld, maar waarvoor wel instandhoudingsdoelen in de aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen, is geverifieerd dat zij niet in de categorie «aanwezig, maar verwaarloosbaar» van het standaardgegevensformulier vallen?

De leden van de SGP-fractie hebben enkele vragen over de selectie en aanmelding van Natura 2000-gebieden.

In een tweetal Kamerbrieven (Kamerstuk 30 862 nr. 28 en beantwoording schriftelijke vragen van het lid Dijkgraaf over de Habitatrichtlijn, Aanhangsel Handelingen, nr. 3159) heeft het kabinet aangegeven dat Nederland bij de selectie de «beschermingsstatus» (Bijlage III, fase 1, van Habitatrichtlijn) van een habitatype of soort in een gebied primair heeft geïnterpreteerd als de juridische beschermingsstatus. Daarnaast is ook globaal gekeken naar het bestaande en voorziene beheer en de bedreigingen. Dat is in strijd met de voorgeschreven interpretatie van de Europese Commissie. De Europese Commissie geeft in een toelichting aan dat het moet gaan om de ecologische staat van instandhouding. De genoemde interpretatie is ook in strijd met het nationale Verantwoordingsdocument (2003). In dit Verantwoordingsdocument wordt uit de doeken gedaan welke methodiek is gebruikt voor het selecteren van gebieden. In dit document wordt ondubbelzinnig aangegeven dat het selectiecriteria «beschermingsstatus» van bijlage III van de Habitatrichtlijn is geïnterpreteerd als «kwaliteit van de structuur en de functie van het habitatype» en «kwaliteit van de habitat van de soort». Is de veronderstelling juist dat de Kamer via het Verantwoordingsdocument onjuist is geïnformeerd over de daadwerkelijke gang van zaken? De leden van de SGP-fractie ontvangen graag een toelichting op de voorgaande tegenstrijdige informatie.

In antwoord op Kamervragen van het lid Dijkgraaf (Aanhangsel Handelingen, nr. 3159) wordt aangegeven dat voor een adequate selectie en aanmelding van gebieden volgens de criteria van bijlage III van de Habitatrichtlijn voldoende deugdelijk onderbouwde ecologische gegevens voorhanden waren. Dat is in strijd met de volgende passage uit de eerder genoemde Kamerbrief (Kamerstuk 30 862 nr. 28): «Nederland heeft het begrip destijds geïnterpreteerd als de juridische beschermingsstatus van een gebied, mede gelet op het feit dat er in die fase nog geen sprake was van deugdelijk onderbouwde ecologische gegevens over de door de Europese Commissie gevraagde aspecten.» De leden van de SGP-fractie kunnen beide constatering niet met elkaar rijmen en ontvangen graag een toelichting. Hoe is het voorgaande te rijmen met de in het Verantwoordingsdocument (2003) beschreven uitgangspunten voor de selectie van gebieden: «Bij de selectie is de staat van instandhouding van het betreffende habitatype of de soort in ieder gebied beoordeeld. Een gunstige of herstelbare staat van instandhouding van de soort of habitatype is als randvoorwaarde gesteld voor de selectie van gebieden. (...) Alleen gebieden waar het habitatype (bijlage I) of het leefgebied van een soort (bijlage II) een goede (of herstelbare) kwaliteit heeft, worden dus geselecteerd»? Is de veronderstelling juist dat met gebrek aan ecologische gegevens en een onjuiste interpretatie van het begrip «beschermingsstatus» dit uitgangspunt niet is waargemaakt?

Het kabinet heeft een jaar geleden in een brief (Kamerstuk 32 123 XIV, nr. 152) aangegeven dat zij de Europese Commissie op korte termijn wilde vragen om nadere duiding over de mate van onzekerheid die wordt

geaccepteerd, inclusief een betere duiding van het begrip «significant». Hoe heeft de Europese Commissie hierop gereageerd?

De leden van de SGP-fractie hebben nog een vraag over de Programmatische Aanpak Stikstof. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het opstellen van de definitieve Programmatische Aanpak Stikstof? Is inmiddels advies ingewonnen bij de Raad van State? Wat is de uitkomst daarvan?

Aanwijzing Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

De Raad van State heeft recent het aanwijzingsbesluit voor de Noordzeekustzone op een aantal punten vernietigd (LJN:BP770; 200902380/1/R2). In de uitspraak wordt gerefereerd aan een voorgenomen wijzigingsbesluit. Wat zijn de consequenties van het aangekondigde wijzigingsbesluit voor de begrenzing van het betreffende Natura 2000-gebied en voor de instandhoudingsdoelen? In hoeverre is het voorgenomen wijzigingsbesluit meegenomen bij het opstellen van het zogenaamde Vibeg-akkoord?

Flora- en Faunawet

De leden van de SGP-fractie zijn benieuwd naar de visie van het kabinet op het functioneren van de Flora- en Faunawet en mogelijke aanpassing daarvan in het kader van de integratie van natuurwetgeving. Gaat het kabinet onverkort uit van het plan van aanpak, gepresenteerd in 2009 (Kamerstuk 31 536, nr. 10) of gaat het kabinet in het kader van het regeerakkoord («rek en ruimte binnen de toepasselijke Europese richtlijnen worden optimaal benut») een stap verder? Wat is de stand van zaken van de uitvoering van het plan van aanpak?

De leden van de SGP-fractie hebben een vraag naar aanleiding van een casus waarbij één steenuil een nieuwbouwproject in Ochten belemmert. Een ontheffing werd geweigerd. De Vogel- en Habitatrichtlijn is gericht op het behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van te beschermen soorten. Hoe verhoudt dit uitgangspunt zich tot de bescherming van individuele dieren, zoals in de genoemde casus?

Faunafonds

De leden van de SGP-fractie krijgen signalen van LTO Nederland en verschillende agrarische ondernemers dat het Faunafonds een strikt juridische handelswijze heeft die geen recht doet aan de praktijk van agrarische ondernemers. Het is veelzeggend dat in bijvoorbeeld de provincie Noord-Brabant meer dan 50% van de verzoekschriften van agrarische ondernemers afgewezen wordt. Soms hanteert het Faunafonds ook onlogische eisen. De leden van de SGP-fractie wijzen op bijvoorbeeld de casus «specht». De specht is een beschermde inheemse diersoort, die niet verjaagd mag worden, tenzij de provincie een vrijstelling heeft verleend. In het geval de provincie geen vrijstelling heeft verleend, komt een agrariër pas in aanmerking voor een tegemoetkoming als hij op de dag van de constatering van de schade bij het betreffende provinciebestuur een verzoek indient voor verjaging. Het doet er voor het Faunafonds dan niet toe dat bij voorbaat al duidelijk is dat verjaging niet mogelijk is, omdat de provincie geen vrijstelling heeft verleend.

Is de regering bereid in overleg te treden met het Faunafonds en er voor te zorgen dat de handelswijze van het Faunafonds beter aansluit op de praktijk van agrarische ondernemers?

Men vreest dat het kabinet met de voorgestelde aanpassingen van het natuurbeleid de Europese doelen voor natuur en biodiversiteit niet gaat halen. Ook het rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is kritisch. Het kabinet zou haar verplichtingen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn niet kunnen nakomen. In het rapport wordt aangegeven dat ongeveer de helft van de Natura 2000-soorten hun belangrijkste populaties in de Natura 2000-gebieden hebben. Het PBL acht adequaat beheer van de EHS buiten de Natura 2000-gebieden van even grote betekenis voor het tegengaan van verslechtering van de natuurkwaliteit. Met twee derde van de Natura 2000-soorten zou het namelijk slechter gaan als de EHS niet adequaat wordt beheerd. De leden van de SGP-fractie zetten hier vraagtekens bij. Het gaat om een gunstige staat van instandhouding van Natura 2000-soorten. Die gunstige staat van instandhouding wordt bereikt als deze soorten in de aangewezen Natura 2000-gebieden een gunstige staat van instandhouding hebben. Dat is de kern van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De Europese Commissie vraagt toch niet om van de andere helft van de EHS ook Natura 2000 te maken? Hoe weegt het kabinet het genoemde kritiekpunt van het PBL?

Particulier natuurbeheer

Evenals het kabinet willen de leden van de SGP-fractie meer inzet van particulier natuurbeheerders. Deze leden steunen het voorstel van het kabinet om buiten de EHS gronden van Staatsbosbeheer over te dragen aan particuliere natuurbeheerders. Welke ruimte is er om ook binnen de EHS, maar buiten de Natura 2000-gebieden, gronden van Staatsbosbeheer over te dragen aan particuliere natuurbeheerders? Wellicht kan door het benutten van deze ruimte de kwaliteit van het beheer in de overige gebieden van Staatsbosbeheer vergroot worden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD

Het natuurbeleid wordt door dit kabinet stevig uitgediept. Plannen en afspraken die al in 1990 gemaakt zijn worden opeens stop gezet. Gereserveerde budgetten worden stevig ingeperkt en bestuurlijke afspraken worden opzij gezet met een stuitend vertoon van minachting voor het algemeen belang. Wie zou willen beweren dat we hier van doen hebben met een betrouwbare overheid die er wil zijn voor al haar burgers, zou de grootste mogelijke moeite hebben daar steekhoudende argumenten voor aan te dragen. Als dit kabinet al belang zou toekennen aan waarden als behoorlijk bestuur en de notie dat natuur van en voor iedereen is, en dus een algemeen belang vertegenwoordigt, dan valt daar niets, maar dan ook niets, van te merken. De leden van de fractie van de PvdD dagen de staatssecretaris uit: waaruit zou precies moeten blijken dat de staatssecretaris de decentrale overheden en terreinbeherende organisaties niet schoffeert, waaruit zou moeten blijken dat de staatssecretaris zich inzet voor een betrouwbare overheid, waaruit zou moeten blijken dat de staatssecretaris de gestelde natuurdoelen, ten behoeve van het behoud van de bron van al het leven, de biodiversiteit, respecteert?

De leden van de fractie van de PvdD zien niets dan minachting voor het belang van natuur in ons land bij de manier waarop dit kabinet te werk gaat. Positieve informatie vanuit de overheid over de natuur zoals een stijging in inkomsten en werkgelegenheid voor de recreatiesector of gunstige voordelen voor de gezondheid, is ver te zoeken. Als we het hebben over Nederland en de Nederlandse identiteit dan horen daar ook de polders én de woeste watervlakten bij, de heidevelden en de bossen. Nederland is uniek in Europa met haar grote verscheidenheid, met de

Waddenzee en de weidevogels. Daar moeten we trots op zijn en dat zou het kabinet ook mogen uitdragen. Kan de staatssecretaris eens opsommen welke inspirerende natuurtoespraken hij sinds zijn aantreden heeft gegeven? De leden van de fractie van de PvdD zijn benieuwd naar de score tot nu toe: hoe vaak heeft de staatssecretaris zich tot nu toe positief uitgelaten over natuur, de noodzaak om die te beschermen en de organisaties die dat ook daadwerkelijk trachten te doen? En hoe vaak heeft de staatssecretaris zich daar in negatieve zin over uitgelaten? Is de staatssecretaris zich daar zelf eigenlijk wel van bewust? De staatssecretaris van natuur laat zich vooralsnog eenzijdig kennen als een bewindspersoon die weinig liefde ten aanzien van deze portefeuille aan de dag legt. Wat de leden van de PvdD-fractie wel vaak horen zijn de geluiden over boze boeren, rechtszaken en de regels die zo ingewikkeld zouden zijn. Over de regels het volgende: deelt de staatssecretaris de constatering van de leden van de fractie van de PvdD dat de regels steeds ingewikkelder geworden zijn door vervuilende activiteiten te willen blijven handhaven in en rond natuurgebieden en daarbij iedere millimeter voor uitbreiding en ontwikkeling van die activiteiten te willen blijven benutten? Het beleid van dit kabinet is duidelijk: boerenweide, een glad gemaaid, strak grasland gevuld met mest en bestrijdingsmiddelen is «topnatuur». Hier wordt op ingezet, ongeacht internationale, Europese en nationale afspraken. Budgetten ten gunste van de EHS en Natura 2000 worden tot op het bot toe uitgekleeft. De onevenredige bezuiniging van maar liefst 60% is in alle opzichten buitenproportioneel en dat zónder visie en zónder concrete ideeën over het natuurbeleid van de toekomst. De leden van de fractie van de PvdD zien niets in deze lijn van het kabinet. Het is een doodlopende weg die leidt naar een monotoon steriel landschap gevuld met brandnetels en bramen, een land zonder vlinders, kikkers en orchideeën. Dit raakt niet alleen de natuur, maar ook onszelf. Zo maakt het toenemend gebruik van landbouwgif het drinkwater honderden miljoenen euro's duurder en verzilt de bodems in het westen. Bij bezoekjes aan het landelijke gebied wordt het steeds moeilijker om een wandelroute uit te stippelen waarbij de penetrante geur van de intensieve veehouderij kan worden ontweken en onze mooie wateren worden stinkende gevaarlijke plassen van blauwalgen door de overbemesting. Dit ondermijnt het welzijn en de economie. Allemaal dankzij de steeds verder intensiverende industriële landbouw. De sluipmoordenaar van onze natuur.

De leden van de fractie van de PvdD vinden het ongelooflijk dat de staatssecretaris doorgaat op deze weg en hebben dan ook nog een groot aantal vragen.

Allereerst: deelt de staatssecretaris de mening dat, onder het motto «Een man een man, een woord een woord» een kabinet dat zulke drastische beleidswijzigingen wil doorvoeren ook zelf op het resultaat van die wijzigingen moet kunnen worden afgerekend? Zo ja, welke concrete verantwoordingsmomenten gaat de staatssecretaris inbouwen met betrekking tot zijn natuurbeleid, opdat de Kamer kan beoordelen of de gevolgen van dat beleid in overeenstemming zijn met de beloften die de staatssecretaris dienaangaande heeft gedaan?

De leden van de fractie van de PvdD voelen er helemaal niets voor om over een jaar of vijf de scherven van het huidige natuurbeleid te moeten opvegen met een nieuw kabinet. Die verantwoording over de gevolgen van de draconische maatregelen die het huidige kabinet wil doorvoeren, zal door datzelfde kabinet moeten worden afgelegd. Er zijn namelijk nogal wat negatieve effecten te verwachten van het nu ingezette beleid, maar de staatssecretaris volhardt in zijn strategie van sussen en houdt vol dat het allemaal zo'n vaart niet zal lopen met de afbraak van de natuur in ons land. De leden van de fractie van de PvdD laten zich niet in slaap sussen in tijden van ecologische crises.

Zo is er de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) die het kabinet wil herijken. De EHS werd in 1990 geïntroduceerd ten behoeve van een «duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden». Inmiddels is de EHS een voorbeeld voor andere landen en is het doel ervan in overeenstemming met Europese richtlijnen. We zouden de EHS een exportproduct moeten maken, maar in plaats daarvan wordt door dit kabinet ervoor gekozen om het roer faliekant om te gooien. Het PBL heeft een quick-scan uitgevoerd naar de varianten van de herijking. In de brief van 9 maart 2011 (Kamerstuk 30 825, nr. 73) beweert de staatssecretaris dat de quick-scan van het PBL zou laten zien dat de versoberde EHS minstens zo effectief is als de beoogde EHS in het oude beleid. De leden van de fractie van de PvdD vragen waar de staatssecretaris dit op baseert. Deze leden lezen namelijk duidelijk de conclusie dat met de huidige ambitie de natuurkwaliteit in 2020 meer dan halveert en het met driekwart van de soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn slechter zou gaan ten opzichte van het oude beleid. Kan de staatssecretaris bevestigen dat deze conclusie zwart op wit gedrukt staat in het genoemde PBL-rapport? Is hij bereid toe te geven dat zijn beweringen over de uitkomsten van de quick-scan van het PBL zich niet verhouden tot de werkelijke conclusies en dat hij daarmee bezijden de waarheid heeft gesproken?

Een van de hoofdconclusies uit de quick-scan is dat de voorgenomen bezuinigingen leiden tot een verdere verslechtering van de plant- en diersoorten die in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) beschermd zijn. Verslechtering is echter verboden volgens artikel 6.2 van de Habitatrichtlijn. De Vogelrichtlijn spreekt van het voorkomen van verslechtering en vervuiling van woongebieden van aangewezen soorten. Onderschrijft de staatssecretaris dat verslechtering verboden is en dat volgens de conclusie van het PBL dat verslechtering bij dit beleid optreedt? Kan hij bevestigen dat, gegeven deze omstandigheden, de Richtlijn passende maatregelen voorschrijft? Zo ja, op welke wijze worden deze vormgegeven? Zo nee, op welke juridische en wetenschappelijke inzichten baseert de staatssecretaris dit en welke (juridische) toetsing heeft hij daartoe laten plaatsvinden? Kent en onderschrijft de staatssecretaris de constatering van het PBL dat voor 60% van de Nederlandse doelsoorten (broedvogels, dagvlinders en planten) de milieucondities en ruimtecondities onvoldoende zijn om behoud te garanderen? Zo ja, deelt de staatssecretaris de mening dat een extra inspanning om milieu- en ruimtelijke condities te verbeteren noodzakelijk is om aan de verplichtingen vanuit de VHR en de Convention on Biological Diversity (CBD) te voldoen? Zo ja, op welke wijze en termijn gaat de staatssecretaris daarmee aan de slag en op welke concrete (tussen)doelen mag de Kamer hem afrekenen? Zo nee, waarom niet en op welke wetenschappelijke inzichten is dit gebaseerd?

Onderschrijft de staatssecretaris de constatering van het PBL dat voor 17% van de doelsoorten oppervlakte het belangrijkste knelpunt is bij het hebben van een landelijke robuuste populatie? Onderschrijft de staatssecretaris de constatering van het PBL dat voor 17% van de doelsoorten versnippering het belangrijkste knelpunt is bij het hebben van een landelijke robuuste populatie? Deelt de staatssecretaris de mening dat de knelpunten «versnippering» en «oppervlak» op de korte en lange termijn structureel verminderd kunnen worden door verbindingen tussen natuurgebieden te creëren? Houdt de staatssecretaris vast aan de doelstelling van een landelijke robuuste populatie voor de doelsoorten? Zo ja, op welke wijze denkt hij die doelstelling te gaan halen als hij de verbindingen tussen natuurgebieden schrapt uit het natuurbeleid? Welke aanpak kiest hij daarvoor en op welk moment kan de Kamer –op basis van het resultaat van die aanpak – tegen deze staatssecretaris zeggen dat hij zijn biezen moet pakken omdat hij de natuurdoelen heeft verkwanseld?

Met andere woorden: wat wordt het afrekenmoment voor de Kamer als het gaat om het natuurbeleid van dit kabinet?

Nu is de oplossing van dit kabinet het maximaal inzetten op agrarische en particulier natuurbeheer. Echter uit het PBL-rapport blijkt dat agrarisch en particulier natuurbeheer nu nauwelijks bijdragen aan de doelen vanuit de VHR. Deelt de staatssecretaris de opvatting dat agrarisch natuurbeheer niet voor alle natuurdoeltypen de aangewezen beheersvorm is? Zo nee, hoe denkt de staatssecretaris dat agrarisch natuurbeheer een bijdrage kan leveren aan bijvoorbeeld de ontwikkeling van natte natuurtypes?

Meerdere wetenschappers, waaronder hoogleraar natuurbeheer en plantenecologie Berendse, hebben al opgemerkt dat agrarisch natuurbeheer in haar huidige vorm niet werkt. Onderschrijft de staatssecretaris dat? Zo nee, op welke wetenschappelijk inzichten is dat gebaseerd? Onderschrijft de staatssecretaris de constatering van hoogleraar Berendse die stelt dat agrarisch natuurbeheer alleen succesvol is als de waterstand in weidegebieden wordt verhoogd, er minder mest gebruikt wordt en in akkerbouwgebieden minder gespuit wordt? Zo nee, waarom niet? Het PBL geeft aan dat agrarisch natuurbeheer veel effectiever zou zijn als het toegepast wordt als oplossing van knelpunten in bestaande natuurgebieden en dus in samenhang met bestaande gebieden toegepast wordt. Onderschrijft de staatssecretaris dit? Zo nee, waarom niet?

Is de staatssecretaris voornemens het beleid rond agrarisch natuurbeheer te herzien zodat het op een optimale vorm wordt toegepast, waardoor er daadwerkelijke een bijdrage aan de natuur wordt geleverd? Zo ja, op welke wijze en termijn? Zo nee, hoe denkt de staatssecretaris dat met een maximale inzet hierop Nederland dan kan voldoen aan Europese en internationale biodiversiteitafspraken? Erkent de staatssecretaris de beperkte mogelijkheden van de instrumenten agrarisch en particulier natuurbeheer in het licht van de biodiversiteitsdoelstellingen? Is hij bereid toe te geven dat naast deze instrumenten, die allang onderdeel waren van het natuurbeleid, de verwerving van gronden en het creëren van robuuste verbindingzones volgens alle vooraanstaande ecologen noodzakelijk zijn om het verlies van biodiversiteit te kunnen stoppen?

De leden van de fractie van de PvdD storen zich enorm aan de valse suggesties die deze staatssecretaris van het begin af aan heeft opgeworpen in het natuurdebat. Zo hebben deze leden hem regelmatig horen zeggen dat 92% van de doelstellingen zal worden gerealiseerd, en dat dat een hele prestatie is in tijden van bezuinigingen. Naar welke doelstelling de staatssecretaris precies verwijst blijft onduidelijk, maar de leden van de fractie van de PvdD hebben het vermoeden dat het gaat om het uiteindelijke oppervlak van de EHS. Kan de staatssecretaris dat bevestigen of anderszins toelichten? De leden wijzen erop dat de EHS een instrument is voor het realiseren van hogere doelen, namelijk het stoppen van het voortdurende verlies van biodiversiteit en het aanzetten tot herstel en behoud van natuurlijke hulpbronnen –dit alles in het licht van de ook door Nederland ondertekende afspraken in het Biodiversiteitsverdrag. Kan de staatssecretaris onderbouwen wat het betekent voor de biodiversiteitsdoelen (incl. VHR-doelen) wanneer hij een van de belangrijkste instrumenten voor die doelen, de EHS, verschaalt? Wat doet de staatssecretaris met het feit dat Nederland een eerder belangrijk biodiversiteitsdoel – het stoppen van het verlies van plant- en diersoorten in 2010 – al niet heeft gehaald? En met de oproepen van onder andere de Europese Commissie en de Verenigde Naties om de inspanningen ten aanzien van het behoud van biodiversiteit juist te verdubbelen in plaats van te verminderen?

Het verdwijnen van soorten is niet alleen in strijd met internationale afspraken het is een bedreiging voor onszelf. Het verdwijnen van soorten heeft immers een negatief effect op bijvoorbeeld onze gezonde bodem, de

vispopulaties, de luchtkwaliteit, het landschap en de leefomgeving. Verlies van biodiversiteit heeft dan ook grote gevolgen voor onder andere de landbouw, de economie en het investeringsklimaat. Nu nog zien bedrijven zaken als water, lucht en biodiversiteit als bijna gratis. Maar de werkelijkheid is dat schoon water en gezonde lucht onze samenleving steeds meer geld gaan kosten. Er moet dus geïnvesteerd gaan worden in het behoud en verbeteren van onze soortenrijkdom.

De leden van de fractie van de PvdD missen dan ook een visie met concrete ideeën over het natuurbeleid in de toekomst. Dit jaar loopt het beleidsprogramma «Biodiversiteit werkt» af. Hier stond een schitterende visie in zonder concrete (tussen)doelen. Met een lange termijnvisie die ingevuld wordt door concrete afrekenbare tussen- en einddoelen is het voor iedereen duidelijk wat er moet gebeuren om aan onze internationale verplichtingen te kunnen voldoen. Ook het PBL stelt in haar quick-scan dat een lange termijn visie wenselijk is. Is de staatssecretaris bereid om een langetermijnvisie op te stellen waarbij het einddoel is het behalen van de internationale doelen en deze in te vullen met concrete afrekenbare tussendoelen? Zo nee, waarom niet?

Een groot deel van de Nederlandse natuur is afhankelijk van beheer. Bij een kwart van de habitattypen is zelfs intensief beheer nodig. Desondanks wordt er op de beheersbudgetten zwaar bezuinigd. De leden van de fractie van de PvdD vragen zich dan ook af op welke wijze de uitvoering en financiering van het noodzakelijke beheer om de aangewezen instandhoudingsdoelen te behalen, zowel op de korte als lange termijn, gegarandeerd wordt? Deelt de staatssecretaris de mening dat voor het garanderen van beheer het van belang is dat er duidelijkheid is over financiering? Zo ja, deelt de staatssecretaris de mening dat hiervoor een lange termijn visie over de gewenste natuurontwikkeling en financiering uitkomst biedt? Zo ja, is de staatssecretaris bereid hiertoe een aanzet te geven? Zo nee, waarom niet? De zware bezuinigen op het ILG-budget maken het beheer op de korte en lange termijn onzeker. Juist de soorten waarvoor Nederland internationaal belangrijk is, zoals de heidevelden, vereisen een actief beheer, zoals maaien en plaggen. Terreinbeherende organisaties hebben al aangegeven deze rekeningen niet te kunnen betalen met de voorgenomen bezuinigingen. Kan de staatssecretaris uiteenzetten voor welk deel van het oppervlak of welke habitat type de instandhouding in gevaar komt door de zware bezuinigingen op de beheersbudgetten? Is het waar dat de bezuiniging in Europa onvoldoende reden zijn om niet aan de doelstellingen van de richtlijn te voldoen? Zo ja, hoe denkt de staatssecretaris dan een in gebreke stelling en zware boete te voorkomen? Zo nee, waar is dat op gebaseerd?

Daar komt bij dat de structurele belasting van natuurgebieden door bijvoorbeeld ammoniak een veelvoud aan beheermaatregelen vraagt dan zonder die belasting het geval zou zijn geweest. In het rondetafelgesprek met provincies en gemeenten is opnieuw bevestigd dat de veel te hoge ammoniakbelasting het natuurbeheer schreeuwend duur maakt. De leden van de fractie van de PvdD vinden het onvoorstelbaar dat de veehouderij onze natuurgebieden ernstig beschadigt en dat die schade steeds weer met grote hoeveelheden publiek geld moet worden beperkt. Onderschrijft de staatssecretaris de constatering dat hier sprake is van een scheve verhouding tussen sectorbelangen en het algemeen belang, waarbij de eerste prevaleert boven de tweede? Zo nee, waarom niet? De leden van de PvdD-fractie willen weten hoe hoog de kosten zijn van de ammoniakbelasting op onze natuur en wat de aard en intensiteit is van de beheersspanningen die moeten worden geleverd om de ammoniakschade aan natuurgebieden te beperken. Is de staatssecretaris bereid deze kosten inzichtelijk te maken en de Kamer een analyse te doen toekomen van de

verhouding tussen ammoniakbelasting op en beheer van natuurgebieden?

Bij voortzetting van het huidige beleid zal maar van 45% van de VHR soorten en typische soorten in 2020 een duurzaam behoud gegarandeerd zijn, volgens de PBL-studie. Dit betekent dat 65% van de soorten het gevaar lopen, achteruit te gaan en zelfs te verdwijnen. Dit staat haaks op de afspraken van de VHR en CBD. Onderschrijft de staatssecretaris dit? Uit de quick-scan blijkt dat het duurzaam behoud vergroot kan worden door de ruilgronden in te zetten. Is de staatssecretaris bereid bij provincies aan te dringen op het inzetten van ruilgronden? Zo ja, op welke wijze en termijn? Zo nee, waarom niet?

Nederland heeft lang geleden haar handtekening gezet onder de VHR. Daarin staan regels die moeten verhinderen dat onze veelzijdige unieke natuur vernietigd wordt voor asfalt en stallen. De leden van de fractie van de PvdD zijn benieuwd naar de Europese boetes die dit kabinet voorziet wanneer Nederland de afspraken uit de VHR niet nakomt. Met welk bedrag wordt rekening gehouden en op welke begroting kunnen we die post terugvinden?

Uit de nieuwste brief is weer gebleken dat de daadkracht ver te zoeken is. In plaats van daadkrachtig alle aangemelde gebieden in 2010 definitief aan te melden, zijn nu alleen nog maar gebieden aangewezen waar geen problemen zijn met stikstof of water. Een niet te verwaarlozen detail is dat voor de gebieden die nu nog niet definitief aangemeld zijn, al wel het verslechteringsverbod geldt en passende maatregelen genomen dienen te worden om te voorkomen dat de natuurkwaliteit van het betreffende gebied achteruit gaat. Worden er in de nog niet definitief aangemelde gebieden nu passende maatregelen genomen om verslechtering gekomen? Zo ja, kan de staatssecretaris hier enkele voorbeelden van de afgelopen maanden noemen? Zo nee, is er niet juist een groot risico op verslechtering gezien stikstof en water belangrijke knelpunten vormen en nogmaals: met welke boetebedragen houdt de staatssecretaris rekening nu het erop lijkt dat Nederland deze afspraak niet nakomt?

In de brief over de voortgang van Natura 2000 staat dat Nederland de Europese verplichtingen zal nakomen, «al zal dat soms op een andere manier moeten dan voorzien». Wat wordt hier concreet mee bedoeld? Onderschrijft de staatssecretaris dat Nederland een inspanningsverplichting heeft om de doelen te halen? Onderschrijft de staatssecretaris dat verslechtering voorkomen moet worden? Onderschrijft de staatssecretaris, gezien op dit moment 92% van de Natura 2000-habitats geen gunstige staat van instandhouding heeft, maatregelen nodig zijn? Zo nee, waarom niet?

Dat er een spanning tussen landbouw en natuur zit is bekend. Door de houding van de overheid kan die echter verminderd worden. Het signaal wat het kabinet nu uitstraalt is dat de enige natuur waar we trost op kunnen zijn, de boerenweides zijn. Het beleid van dit kabinet kan dan ook leiden tot een polarisatie op het platteland, waarbij particulieren, boeren en natuurbeschermers lijnrecht tegenover elkaar staan. Het zou daarom helpen als vanuit de overheid veel meer gewezen wordt op de voordelen en positieve kanten van Natura 2000. Zo komen in Nederland 51 van de 198 habitattypen voor. Dus in ons kleine landje is 25% van de totale Europese verscheidenheid van natuur te zien. We hebben hier uiterwaarden, rivieren, heiden, laagveenmoerassen, zandverstuivingen, dotterbloemhooilanden, hoogveen, soortenrijke graslanden, struwelen en bossen. Dat moeten we koesteren en beschermen en daar mogen we dan ook trots op zijn.

De staatssecretaris geeft aan in mei 2011 met een nieuw pakket maatregelen in het kader van Natura 2000 te komen. De leden van de fractie van de PvdD zijn zeer benieuwd naar dit pakket, maar zijn bij voorbaat niet hoopvol gestemd. In mei mogen we ook de uitwerking van het samenvoegen van gebieden om externe werking beter hanteerbaar te maken zien, onder meer in Twente. Gezien het bereiken van de doelen op dit moment al moeilijk is, is het wel een zeer positieve instelling dat koehandel tussen gebieden de oplossing vormt van onze structurele overbelasting op de natuur. Is de staatssecretaris bereid in de mei-brief in te gaan op dit idee en hoe dit concreet vorm gegeven gaat worden? Deelt de staatssecretaris de mening dat het uitruilen van waarden tussen gebieden alleen kan werken als er een goede monitoring plaats vindt, er gedegen ecologische kennis is en het gekoppeld gaat aan het hand-aan-kraan principe? Zo nee, waarom niet? Deelt de staatssecretaris de mening dat in Twente de depositie al zo hoog is dat in alle gebieden een daling in depositie nodig is om aan het verslechteringsbeginsel te kunnen voldoen? Zo nee, op welke wetenschappelijke inzichten baseert de staatssecretaris dit?

Ook komt er in mei duidelijkheid over gebieden waar waterveiligheid aan de orde is. Kan de staatssecretaris enkele van deze gebieden noemen? Onderschrijft de staatssecretaris de constatering dat Nederland dankzij haar ligging een belangrijke verantwoordelijkheid in Europa heeft aangaande deltanatuur? Zo nee, waarom niet? Het grootste deel van de Nederlandse natuur heeft nu juist te lijden onder te weinig water. Ondanks het antiverdrogingsbeleid, is slecht 1% van de taakstelling gerealiseerd. Is de staatssecretaris voornemens om ook partners aan te sporen snel verbeteringen door te voeren om de verdroging tegen te gaan? Zo ja, op welke wijze en termijn? Zo nee, waarom niet?

Voor vogelsoorten waarmee het goed gaat wil de staatssecretaris de doelen verlagen. Het gaat met bijvoorbeeld de Nederlandse broedvogels, zoals de grutto en Kievit echter steeds slechter. Is de staatssecretaris van plan om naast het verlagen van doelen, ook doelen te verhogen van soorten waarvan de trend negatief is? Zo ja, om welke soorten gaat het? Zo nee, waarom niet?

Verbijsterd zijn de leden van de fractie van de PvdD ook over het voornemen van het kabinet om de beschermde natuurmonumenten hun status te ontnemen. Het gaat hier over vijftig jaar aan succesvol beleid, bedoeld om de meest waardevolle (versnipperde) natuur in particulier eigendom te beschermen. Hierdoor zijn gebieden aangewezen waar zeldzame planten en dieren en natuurlijke waterstromen en vegetatietypes zijn behouden voor onze generatie. Denkt de staatssecretaris dat het voortbestaan van deze unieke waarden, waarvan onderdelen behoren tot internationale verplichtingen, voor toekomstige generaties behouden nog blijven? Zo ja, op welke inzichten is dit gebaseerd, als er geen wettelijke bescherming is geregeld? Zo nee, op welke wijze is het te onderbouwen dat bescherming van meer dan 50 jaar opeens onnodig zou zijn?

Om het ondernemers makkelijker te maken wil de staatssecretaris de vergunningsplicht afschaffen. Dat lijkt een handreiking aan ondernemers, maar zal de onduidelijkheid alleen maar vergroten én de rechtspositie van ondernemers onzeker maken. Bij het afschaffen van de vergunningsplicht namelijk zeker zijn voor welke projecten of plannen op voorhand kan worden uitgesloten dat er significante effecten optreden. Als deze zekerheid er niet is moet een passende beoordeling alsnog uitgevoerd worden. Op welke wijze denkt de staatssecretaris dit voornemen concreet te gaan invullen? Komt er een lijst van activiteiten die niet vergunningsplichtig zijn? Was het al niet zo dat in het beheerplan geregeld wordt

welke activiteiten van vergunning vrij gesteld zijn? Betekent dit dat er een meldingsplicht komt voor nieuwe plannen of projecten, waarna het bevoegd gezag bepaalt of er een Natuurbeschermingswet vergunning vereist is? Op welke wijze denkt de staatssecretaris dat het risico op nog meer juridisering en gerechtelijke zaken vermeden kan worden, als plannen niet op voorhand een toetsing aan de Natuurbeschermingswet ondergaan?

De leden van de fractie van de PvdD zijn blij met het voornemen van de staatssecretaris om te kijken of Nederland de richtlijnen juist heeft geïmplementeerd en uitgevoerd. Het zal duidelijk zijn dat de leden van de fractie van de PvdD daar grote vraagtekens bij hebben.

II. REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

De voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De adjunct-griffier van de commissie,
Schüssel